

Time: 2.30 hours

Marks: 75

Q.No.1: Answer any six in two sentence (12 Marks) कोणत्याही सहा प्रश्नाची दोन वाक्यात उत्तर लिहा. (१२ गुण)

1. Define tort. अपकृत्य परिभाषित करा.
2. How tort is differed from breach of contract? कराराच्या उल्लंघनापेक्षा अपकृत्य कसा वेगळा आहे?
3. Explain tress pass ab-initio. ट्रेस पास ab-initio स्पष्ट करा.
4. Explain nervous shock. मानसिक धक्का स्पष्ट करा.
5. What does mean by extra judicial remedies? अतिरिक्त न्यायिक उपाय म्हणजे काय?
6. What is Consumer Protection Council? ग्राहक संरक्षण परिषद म्हणजे काय?
7. State the meaning of liability without fault. दोषाशिवाय दायित्वाचा अर्थ सांगा.
8. What is mean by third party risk? तृतीय पक्ष जोखीम म्हणजे काय?
9. Explain the meaning of 'Ubi Jus Ibi Remedium. 'Ubi Jus Ibi Remedium' चा अर्थ स्पष्ट करा.
10. Explain mayhem. अराजकता (Mayhem) स्पष्ट करा.

Q. No. 2: Write short notes on any two (12 Marks) कोणत्याही दोनवर थोडक्यात टीप लिहा (१२ गुण)

1. Types of services सेवांचे प्रकार
2. Ryland vs Fletcher रिल्यांड वि फ्लेचर
3. Nuisance उपद्रव
4. Volenti Non Fit Injuria व्होलेन्टी नॉन-फिट इजा

Q.No.3: Answer any two situational based questions (12 Marks) कोणत्याही दोन परिस्थिती आधारित प्रश्नांची उत्तरे लिहा (१२ गुण)

1. Mr. Joshi detained his major daughter in her room as she was insisting to go on one week study tour in Delhi with college friends. But Mr. Joshi denied permission as he was not comfortable sending his daughter for such a long time. She was not allowed to go out and talk to her friends. श्री जोशी यांनी त्यांच्या सज्जन मुलीला तिच्या खोलीत डांबून ठेवले कारण ती महाविद्यालयीन मित्रांसह दिल्लीत एका आठवड्याच्या अभ्यास दौऱ्यावर जाण्याचा आग्रह करत होती. पण श्री. जोशींनी परवानगी नाकारली कारण त्यांना त्यांच्या मुलीला इतक्या दिवसांसाठी पाठवणं सोयीस्कर वाटत नव्हतं. तिला बाहेर जाण्याची व तिच्या मैत्रिणींशी बोलण्याची परवानगी नव्हती.

- a. Is there any tort committed by Mr. Joshi? Explain. श्री जोशी यांनी काही अपकृत्य केले आहे का? स्पष्ट करा.
- b. Whether Mr. Joshi can exercise parental authority? Explain. श्री जोशी पालकत्वाच्या अधिकाराचा अंतर्गत असे कृत्य करू शकतात का? स्पष्ट करा.

2. Mirchilal Company launched products like snacks, chips, peanuts etc in the market and kept its price half of the existing product of other companies. Due to this step by Mirchilal Company, other companies suffered loss. Therefore, Aaloo Chips & Co. engaged in similar business filed a suit for damages against Mirchilal Company. मिर्चीलाल कंपनीने स्नॅक्स, चिप्स, शेंगदाणे इत्यादी उत्पादने बाजारात आणली आणि त्याची किंमत इतर कंपन्यांच्या विद्यमान उत्पादनाच्या निम्मी ठेवली. मिर्चीलाल कंपनीच्या या पाऊलामुळे इतर कंपन्यांचे नुकसान झाले. त्यामुळे अशाच व्यवसायात गुंतलेल्या 'आलू चिप्स अँड कंपनी' ने मिर्चीलाल कंपनीविरुद्ध नुकसान भरपाईसाठी दावा दाखल केला.

a. Whether Mirchilal Company is liable for loss to others? Explain. मिर्चीलाल कंपनी इतरांच्या नुकसानीस जबाबदार आहे का? स्पष्ट करा.

b. Which principle of torts involved in this case? या प्रकरणात अपकृत्याचे कोणते तत्व सामील आहे? स्पष्ट करा.

3. A minor road accident occurred between two bike riders. After minor clashes and with the intervention of few people, both agreed that Mr. A shall pay the expenditure of repairing of Mr. B's bike. Mr. A gives Rs. 2000/- in advance and also promise if repairing requires more, he will pay it later. Mr. B's bike repaired his bike completely in the given amount. दोन दुचाकीस्वारांमध्ये किरकोळ अपघात झाला. किरकोळ भांडणानंतर आणि काही लोकांच्या मध्यस्थीने, दोघांनी मान्य केले की श्री. अ हे श्री. ब च्या मोटरसायकलीचा दुरुस्तीचा खर्च करतील. श्री. अ ने श्री. ब ला रुपये २०००/- आगाऊ दिले व दुरुस्तीचा इतर खर्च अधिक झाला तर तो नंतर देण्याचे वचन दिले. परंतु दिलेल्या रकमेत श्री. ब च्या मोटरसायकलीची दुरुस्त झाली.

a. Mr. B still wants to file a case for seeking more damages. Can he do so? Why? ब याना अधिकची नुकसान भरपाई मागण्यासाठी दावा दाखल करायचा आहे. काय ते असे करू शकतात का? का?

b. Explain the involved mode of discharge of tort. अपकृत्यातून मुक्त होण्याची पद्धत स्पष्ट करा.

4. ABC NGO organise the religious trip for senior citizens free of cost. The bus was belonged to that NGO only. This bus was not in good condition. Due to this senior citizen those sat on last benches of the bus suffered internal injuries. They want to file a suit for damages on the ground of deficiency in service against the NGO before consumer forum. अ ब क या स्वसेवी संस्थेने ज्येष्ठ नागरिकांसाठी मोफत धार्मिक सहलीचे आयोजन केले होते. याच स्वसेवी संस्थेची बस जी चांगल्या स्थितीत नव्हती, तिचा उपयोग या सहलीसाठी केला गेला. त्यामुळे बसच्या शेवटच्या बाकावर बसलेल्या ज्येष्ठ नागरिकाला अंतर्गत जखमा झाल्या. सेवेतील कमतरतेबद्दल त्यांना या स्वसेवीसंस्थेविरोधात ग्राहक मंचाकडे दावा दाखल करायचा आहे.

a. Whether any suit is maintainable before consumer forum as per the given facts? Why? काय या तथ्याप्रमाणे ग्राहक मंचाकडे दावा दाखल करण्यायोग्य आहे का? का?

b. Define the consumer. ग्राहक हि संज्ञा परिभाषित करा.

Q.No.4: Answer any three in detail (39 Marks) कोणत्याही तीनची तपशीलवार उत्तरे लिहा (३९ गुण)

1. Explain the general defences of torts. अपकृत्य संबधीचे सामान्य बचाव स्पष्ट करा.
2. Explain the vicarious liability with relevant cases laws. संबंधित केस कायद्यांच्या संदर्भाने इतराविषयीचे उत्तरदायित्व स्पष्ट करा.
3. Explain the jurisdictions of the different Consumer Dispute Redressal agencies. विविध ग्राहक विवाद निवारण समितीचे अधिकार क्षेत्र स्पष्ट करा.
4. Explain the defamation. State the kind of defamation. बदनामी स्पष्ट करा. बदनामीचे प्रकार सांगा.
5. Explain the following. खालील स्पष्ट करा
 - a. Malicious abuse of Legal Process कायदेशीर प्रक्रियेचा दुर्भावनापूर्ण दुरुपयोग
 - b. Principle of Absolute liability संपूर्ण दायित्वाचे तत्व
